

ДОСИЕ

Бруцелоза по говедата (*Brucella abortus*) – надзор в България

Март 2018 г.

Отдел „Здравеопазване на животните“;
Дирекция ЗХОЖКФ, ЦУ на БАБХ,
e-mail: АНWFC@bfsa.bg
<http://babh.government.bg/bg/Page/ah/index>

1. Исторически данни за болестта

Последният регистриран случай на *Brucella abortus* при популацията от говеда в Р България е от 1958 г. Всички говежди стада в страната са квалифицирани като официално свободни от бруцелоза по говедата, съгласно изискванията на Секция II (2) от Анекс А на директива на Съвета 64/432/ЕС за здравните изисквания при търговия с говеда и свине и нейните изменения.

За поддържане на статута на официално свободни стада от бруцелоза по говедата всички говежди стада (100%) се подлагат на ежегодни серологични изследвания за бруцелоза и контролни проверки за спазване изискванията на Приложение А, секция II, буква А, т. 2 от директива на Съвета 64/432/ЕС.

Съгласно Националната програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните и зоонозите в Р България, изготвена за периода 2016-2018 г., ежегодно за бруцелоза се изследват:

- еднократно, серологично всички говеда и биволи на възраст над 24 месеца;
- двукратно, серологично на абортирани крави и юници, непосредствено след аборта и 15-20 дни след това, при съмнение за заболяване;
- двукратно, серологично през шест месеца на всички мъжки разплодни животни, отглеждани в станциите за добив на семенен материал;
- при масови аборти в животновъден обект и положителни резултати за бруцелоза от серологичното изследване, посочено във второ тире,

задължително бактериологично изследване на абортирани фетуси за изолиране на бруцелозната бактерия и определяне на щама;

- 30 дневна карантина и серологично изследване за бруцелоза в края на карантинния период на всички говеда, внос от трети страни;
- при констатиране на *Brucella abortus*, задължително серологично изследване, през два месеца на всички едри и дребни преживни, еднокопитни, свине и кучета в населеното място или животновъдния обект с констатирана бруцелоза.

Бруцелозата по говедата подлежи на задължително обявяване, съгласно изискванията на Наредба № 23 от 14.12.2005 г. за реда и начина за обявяване и регистрация на заразните болести по животните.

Пробите за серологичните изследвания се вземат от 1020 частно-практикуващи ветеринарни лекари, а контролът се осъществява от 264 официални ветеринарни лекари.

До 2000 г., съгласно изискванията на Държавната профилактичната програма /ДПП/ по това време, серологичното изследване за бруцелоза се е извършвало двукратно, през шест месеца на всички говеда, навършили 12 месечна възраст.

От 2000 г. до 2012 г. на еднократно годишно серологично изследване за бруцелоза са подлежали всички говеда и биволи, навършили 12 месечна възраст.

От 2013 г. Българската агенция по безопасност на храните /БАБХ/ се е възползвала от дерогацията посочена в Директива 64/432/ЕС, Приложение А, т. II, подт. 2, б. "V", второ тире, която гласи: „компетентните власти на държава-членка, която не е официално свободна от бруцелоза, може за цялата страна или за част от нея, в случай, че всички стада от говеда са предмет на официална програма за изследване за бруцелоза да разрешат честотата на изследването да се извършва веднъж годишно на всички говеда навършили 24 месечна възраст“.

За последните пет години процента на заразени стада с бруцелоза по говедата, калкулирана към 31 декември за всяка година е 0,00%.

В Р България никога не е извършвана профилактична или спешна ваксинация срещу бруцелоза по говедата.

2. Законодателство

- Закон за ветеринарномедицинската дейност;
- Директива 64/432/ЕС от 26.06.1964 г., относно проблеми, свързани със здравето на животните, които засягат търговията в Общността с говеда и свине;
- Наредба № 27 от 20.11.2000 г. за профилактика и борба с бруцелозата по говедата;
- Наредба № 5 за здравните изисквания към говеда и свине при транспортирането им между Р България и другите държави-членки на Европейския съюз, и за определяне на здравния статус на районите и обектите от които произхождат тези животни;
- Наредба № 4 от 08.03.2010 г. за здравните изисквания към говеда и свине при транспортирането им между Р България и другите държави-членки на Европейския съюз, и за определяне на здравния статус на районите и обектите от които произхождат тези животни;
- Наредба № 84 от 18.07.2006 г. за изготвяне на планове за ликвидиране на бруцелозата, туберкулозата и ензоотичната левкоза по говедата;

- Наредбата № 23 от 14 декември 2005 г. за реда и начина за обявяване и регистрация на заразните болести по животните.

През 1953 г. е публикувана “Инструкция за борба с бруцелозата по селскостопанските животни”. В чл. 2, буква “е” от тази инструкция е записано “*За предпазване на животните от бруцелоza председателите на Трудово Кооперативните Земеделски Стопанства /ТКЗС/, директорите на Държавните Земеделски Стопанства /ДЗС/, ръководителите на обществени стопанства и собствениците на едноличните стопани се задължават да изолират незабавно всички животни, показали признаци на преждевременно раждане или аборти и незабавно да съобщят на ветеринарния лекар*”.

До 2000 г., съгласно действащото тогава законодателство задължително са изследвани за бруцелоza всички говеда, навършили 12 месечна възраст. Изследването се е извършвало двукратно годишно, през шест месеца.

След започване на преговорите за присъединяване на Р България към Европейския съюз през 1997 г., постепенно се хармонизира Директива 64/432/ЕС от 26.06.1964 г., относно проблеми, свързани със здравето на животните, които засягат търговията в Общността с говеда и свине. Така от 2000 г. се преминава на еднократно изследване за бруцелоza на всички говеда на възраст над 12 месеца.

В Наредба № 27 от 20.11.2000 г. за профилактика и борба с бруцелозата по говедата, публикувана в ДВ, бр. 99 от 5.12.2000 г., частично е транспониран Директива 64/432/ЕС, като в Приложение 1, точка 3 е посочено, че: „*абортите са задължителни за обявяване, при което се извършва епизоотично проучване и диагностични изследвания*“.

През 2008 г., след като Р България е приета за държава-членка, Директива 64/432/ЕС е транспонирана изцяло в Наредба № 5 за здравните изисквания към говеда и свине при транспортирането им между Р България и другите държави-членки на Европейския съюз, и за определяне на здравния статус на районите и обектите от които произхождат тези животни. В чл. 38, ал. 1, т. 3 от тази Наредба е посочено: „*съобщаването на случаи на аборт е задължително и те се проучват от НВМС*”. По това време БАБХ е носила името Национална ветеринарномедицинска служба /НВМС/.

През 2010 е издадена Наредба № 4 от 08.03.2010 г. за здравните изисквания към говеда и свине при транспортирането им между Р България и другите държави-членки на Европейския съюз, и за определяне на здравния статус на районите и обектите от които произхождат тези животни. В тази наредба са включени всички промени, извършени в Директива № 64/432 до този момент. В чл. 37, ал. 1, т. 3 е посочено: „*обявяването на случай на аборт е задължително и те се проучват от БАБХ*“. Наредба № 4 е действаща в момента в страната.

В Наредба № 84 от 18.07.2006 г. за изготвяне на планове за ликвидиране на бруцелозата, туберкулозата и ензоотичната левкоза по говедата, публикувана в ДВ, бр. 64 от 08.08.2006 г., чл. 5, ал. 1 е посочено: „*При установяване на клинични признаци (аборти, мъртви раждания) и при съмнение за бруцелоza по говедата, собствениците на животните са длъжни да уведомят за това органите на БАБХ*“. С тази Наредба са транспонирани директива 77/391/ЕС и директива 78/52/ЕС и са посочени мерките, които се предприемат от компетентните власти при съмнение и потвърждение на бруцелозата по говедата. От директива на Съвета 77/391/ЕС за въвеждане на общи мерки на Общността за ликвидиране на бруцелозата, туберкулозата и ензоотичната левкоза по говедата изцяло са транспонирани чл.1, чл. 2, чл. 3 и чл. 4. От Директива на Съвета 78/52/ЕС, отнасяща се за установяване на критерии на Общността за национални планове за ускорено ликвидиране на бруцелозата, туберкулозата и

ензоотичната левкоза изцяло са транспонирани от чл. 2 до чл. 12. В чл. 5, ал. 3 от Наредба № 84 е посочено че се забранява ваксинацията срещу бруцелоза по говедата.

В Р България никога не е извършвана профилактична ваксинация срещу бруцелоза по едрите преживни.

Съгласно чл. 47, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност /ЗВД/, „БАБХ прилага мерки за профилактика, ограничаване и ликвидиране на някои особено опасни заразни болести, посочени в заповед на министъра на земеделието и храните“. В тази заповед на министъра на земеделието е включена *Brucella abortus*.

Съгласно чл. 49 от ЗВД се забраняват профилактичните ваксинации срещу болестите посочени в заповедта по чл. 47, ал.1.

Съгласно чл. 434 от ЗВД, „който използва ваксина срещу *Brucella abortus* се наказва с глоба от 250 до 500 евро“. Бруцелозата по говедата е включена в Списъка на заболяванията, за които се изисква задължително обявяване при констатирането им, съгласно Наредбата № 23 от 14 декември 2005 г. за реда и начина за обявяване и регистрация на заразните болести по животните.

В ежемесечната, отчетна форма „12 ВД“, одобрена със заповед на изпълнителния директор на БАБХ, която се изготвя от началник отделите по здравеопазване на животните при Областните дирекции по безопасност на храните /ОДБХ/, се посочват извършените профилактични мероприятия, идентификацията на животните, възникналите заразни заболявания и извършения контрол, в специална графа се посочва броя на констатираните аборти при едрите преживни на територията на областта.

От 1990 г. до 2009 г. бактериологично са изследвани 1586 бр. абортирали фетуси и мъртвородени телета, като няма нито един положителен резултат за *Brucella abortus*.

Съгласно „Програмата за надзор на болестта бруцелоза по едрите преживни животни в България през 2016-2018 г.“, се изисква двукратно серологично изследване на всички абортирали крави и биволици незабавно след аборта и 15-20 дни след това.

3. Идентификация

От 1999 г. всички говеда се идентифицират с две индивидуални ушни марки и движението им се отразява в компютризираната база данни на Националната ветеринарномедицинска служба, съгласно изискванията на Наредба № 4 от 8.01.1998 г. за идентификация на едрите преживни животни, публикувана в ДВ, бр. 7 от 20.01.1998 г. която транспонира директива 92/102/ЕС в частта ѝ за едрите преживни животни.

След 2007 г. идентификацията на животните и регистрацията на животновъдните обекти се извършва на основание Регламент 1760/2000/ЕС.

През 2010 г. е създаден нов модул в компютризираната система, като името на системата вече е Интегрирана информационна система /ИИС/ ВетИС в която се отразяват номерата на регистрираните животновъдни обекти, идентификационните номера на говедата, имената на техните собственици, населените места в които говедата се отглеждат, както и всички придвижвания.

От 2010 г. в ИИС ВетИС се въвеждат и резултатите от лабораторните изследвания за бруцелоза, срещу идентификационния номер на всяко животно от което е взета кръв за серологично изследване. В ИИС ВетИС, освен резултата от ежегодното серологично изследване се отразява номерата на ушната марка и датата на която кравата или юницата е абортирала, както и последвалите серологични изследвания, след това. В системата се отразяват данни за датата на раждане, датата на клане, датата на смърт, датата на продажба и датата на закупуване на животни

4. Лаборатории

В Р България за бруцелоза по говедата се изследват индивидуални кръвни серуми от говеда чрез Розбенгал тест, реакция за свързване на комплимента /РСК/ и индиректна ELISA. Серологичните изследвания се извършват в 7 регионални лаборатории в структурата на БАБХ, в градовете – Благоевград, Пловдив, Хасково, Сливен, Враца, Шумен и Варна. Допълнително в изследванията участват изпитателните регионални лаборатории, към Националния диагностичен научно изследователски институт /НДНИВМИ/ гр. София, намиращи се в гр. Стара Загора и гр. Велико Търново. За Референтна лаборатория за Р България е определена лабораторията за “Бруцелоза” към секция “Бактерии и бактериални инфекции” към НДНИВМИ - гр. София. Всички посочени по-горе лаборатории са акредитирани за изследванията за бруцелоза. Рутинните изследвания за бруцелоза се осъществяват с теста Розбенгал, като всички положителни животни за бруцелоза на теста Розбенгал се изследват по методите РСК и ELISA тест за потвърждение или отхвърляне на положителния резултат. Всички потвърдителни изследвания се извършват в Референтната лаборатория на Р България – НДНИВМИ гр. София. Серологичните изследвания за бруцелоза на абортирани говеда се изследват чрез РСК и ELISA тестове в Референтната лаборатория в гр. София.

Референтната лаборатория за бруцелоза към НДНИВМИ – гр. София е в процес на акредитация за изследване на бруцелоза, чрез млечни проби, като са изследвани млечни проби от 25 000 бр. говеда. След получаване на акредитация значителна част от изследванията за бруцелоза ще се осъществяват, чрез изследване на млечни проби.

Микробиологичните изследвания за бруцелоза се извършват в Института по микробиология, секция микробиология към Българската Академия на Науките/БАН/.

5. Мерки при съмнение и констатиране на заболяването

Мерки, които БАБХ трябва да предприеме в случай на съмнение или възникване на *Brucella abortus*:

I. При съмнение за бруцелоза по говедата БАБХ незабавно извършва епизоотологично проучване и лабораторни изследвания за потвърждаване или отхвърляне на болестта. До получаване на резултатите от тях, директорът на съответната Областна дирекция по безопасност на храните /ОДБХ/ със заповед нарежда да се предприемат следните мерки:

1. поставя стадото под официален надзор;
2. забранява вкарване или изкарване на животни в /или от стадото, с изключение на животни, предназначени за незабавно клане;
3. нарежда да бъдат изолирани съмнително заразените животни от стадото.

II. Мерките по т. I подточки 1, 2 и 3 се отменят със заповед на директора на ОДБХ след получаване на резултатите от лабораторните изследвания и отхвърляне на съмнението за бруцелоза по говедата.

III. При официално потвърждаване на бруцелоза по говедата със заповед на изпълнителния директор на БАБХ се предприемат следните мерки:

1. обявява се заболяването и се информират, чрез системата ADIS и WANIS държавите-членки и държавите членуващи в Световната организация по здравеопазване на животните/OIE/;
2. забранява се вкарването или изкарването на животни в/или от стадото, с изключение на животни, предназначени за незабавно клане;

3. изолират се в животновъдния обект, животни за които, чрез бактериологични или серологични методи е потвърдена болестта, и животни, за които има съмнение, че са заразени и възможно най – бързо се изколват или се унищожават по хуманен начин и трупите се обезвреждат в предприятие за обезвреждане на странични животински продукти;
4. нарежда се изолиране, изследване и клане или унищожаване по хуманен начин на животни за които БАБХ има съмнение, че са били в контакт със заразено стадо;
5. забранява се млякото от заразени животни, добито до тяхното унищожаване да се използва за човешка консумация и консумация от животни;
6. нарежда се извършване на термична преработка на млякото от отрицателно реагирани животни от заразено стадо, по начин, гарантиращ унищожаването на инфекциозния причинител;
7. забранява се изхранване на телета с мляко, което не е преработено по начин, гарантиращ унищожаване на инфекциозния причинител.
8. забранява се използването за храна за животни на трупове от заклани животни, части от трупове и субпродукти без термична преработка, гарантираща унищожаването на инфекциозния причинител;
9. нарежда се извършване на обезвреждане и унищожаване на всички плаценти, абортирани ембриони, мъртвородени телета или телета, умрели след раждането, след като, ако е необходимо, се вземат материали за лабораторно изследване;
10. нарежда да се извърши незабавно обезвреждане и унищожаване чрез заравяне или изгаряне на постелята за животните и други материали, които са контаминирани с инфекциозния причинител, след предварителното им дезинфекциране с биоциди;
11. обезвреждане на тора от помещенията за животни чрез биотермична обработка /стифиране/ в места, недостъпни за животните, за не по-малко от 3 седмици, след предварително третиране на тора с биоцидно средство;
12. нарежда за извършването на серологични изследвания на всички говеда на възраст над 6 месеца, като изследването се извършва през два месеца.

IV. След клането или унищожаването по хуманен начин на животните се извършват следните действия, под контрол на БАБХ:

1. извършва се механично почистване и дезинфекция на съдове, оборудване и други предмети в помещенията за животни и дворовете около тях под контрола на официален ветеринарен лекар;
2. пасищата се използват не по-рано от 60 дни след клането или унищожаването на последното заразено животно;
3. всички транспортни средства, контейнери и тяхното оборудване, с които са транспортирани заразени или съмнително заразени животни, материали или предмети от заразени животновъдни обекти, местата и съоръженията за товарене на животните се подлагат на механично почистване и дезинфекция.

V. Видовете биоциди, които се използват за дезинфекция се одобряват от Министерството на здравеопазването.

VI. БАБХ издава разпореждане, с което не се разрешава преместване на говеда от стада, в които са установени заразени животни, на животни които са показали отрицателни резултати при лабораторното изследване.

VII. Животните от стадата, в които е извършено санитарно клане и унищожаване по хуманен начин се подлагат на диагностични изследвания за бруцелоза, през два месеца до получаване на отрицателни резултати от серологичните изследвания;

VIII. Провежда съвместно с органите на Министерството на здравеопазването разяснителна кампания със собствениците на едри преживни животни по отношение на клиниката на заболяването и мерките за предпазване на хората. Издават се листовки.

IX. Изпълнителния директор на БАБХ, отменя със заповед наложените забрани по отношение на бруцелозата по говедата, след получаването на два последователни отрицателни резултата от серологичното изследване за бруцелоза на всички говеда над 12 месечна възраст, извършени през период най-малко от шест месеца и не по-голям от дванадесет месеца.

Подробна информация за програмата за надзор може да намерите ТУК:

<http://babh.government.bg/userfiles/files/ZJ/DPP/2016-2018/04%20Programme%20Brucellosis%20cattle%202016%20-%202018%20NEW.pdf>

Година: 2011

Регион (1)	Общ брой на говедата		Официално свободни стада		Заразени стада		Наблюдение (2)					Проучване на съмнителни случаи										
	Стада	животни	Стада	%	Брой стада	%	Серологични изследвания			Изследване на сборни млечни проби			Информация на абортите			Епидемиологично проучване						
							Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразените стада	Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни или сборни проби	Бр. на заразените стада	Бр. на съобщените аборти, независимо от причината	Бр. на абортите, дължащи се на инфекция с Brucella	Бр. на случаите, при които е изолирана Brucella abortus	Бр. на животните, подложени на кръвни серологични изследвания	Бр. на стадата с прекратен статут на свободни от бруцелоза	Бр. на положително реагиралите животни		Бр. на животните, изследвани микробиологично	Бр. на положително реагиралите животни при микробиологично изследване	
Благоевград	7003	32255	7003	100,00	0	0	7003	12565	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бургас	4676	27630	4676	100,00	0	0	4626	12202	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Варна	1333	12100	1333	100,00	0	0	1333	9345	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В. Търново	2131	21250	2131	100,00	0	0	2128	8006	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Видин	917	7035	917	100,00	0	0	917	5948	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Враца	4965	16758	4965	100,00	0	0	4961	10200	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Габрово	985	8789	985	100,00	0	0	985	3555	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Добрич	1363	23547	1363	100,00	0	0	1363	13967	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кърджали	15479	48500	15479	100,00	0	0	15465	16403	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кюстендил	1242	6550	1242	100,00	0	0	1242	4000	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ловеч	254	11420	254	100,00	0	0	254	3556	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Монтана	2215	16300	2215	100,00	0	0	2215	6378	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пазарджик	7850	16059	7850	100,00	0	0	7850	9998	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Перник	1958	6300	1958	100,00	0	0	1958	5780	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Плевен	6908	23200	6908	100,00	0	0	6908	15894	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пловдив	5293	65220	5293	100,00	0	0	5293	29568	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Разград	4978	18100	4978	100,00	0	0	4978	15121	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Русе	4385	15085	4385	100,00	0	0	4385	10966	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Силистра	3814	14100	3814	100,00	0	0	3814	6637	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сливен	2221	28550	2221	100,00	0	0	2221	16220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Смолян	8837	13800	8837	100,00	0	0	8837	8006	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
София-град	433	4558	433	100,00	0	0	433	2988	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
София-област	7327	12500	7327	100,00	0	0	7327	6222	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Стара Загора	4134	31200	4134	100,00	0	0	4134	12400	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Търговище	5545	26050	5545	100,00	0	0	5535	12080	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хасково	8456	39800	8456	100,00	0	0	8436	19689	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Шумен	5048	23548	5048	100,00	0	0	5048	13975	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ямбол	1425	21550	1425	100,00	0	0	1425	12388	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Общо	121175	591754	121175	100,00	0	0	121074	304057	0	0	0	0	77	0	0	0	0	0	0	5	0	

година: 2012

Регион (1)	общ брой на говедата		Официално свободни стада		Заразени стада		Наблюдение (2)						Проучване на съмнителни случаи								
	Стада	животни	Брой стада	%	Брой стада	%	Серологични изследвания			Изследване на сборни млечни проби			Информация на абортите			Епидемиологично проучване					
							Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразените стада	Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни или сборни проби	Бр. на заразените стада	Бр. на съобщените аборти, независимо от причината	Бр. на абортите, дължащи се на инфекция с Brucella	Бр. на случаите, при които е изолирана Brucella abortus	Бр. на животните, подложени на кръвни серологични изследвания	Бр. на стадата с прекратен статут на свободни от бруцелоза	Серологично изследване	Серологично кръвно изследване	Бр. на животните, изследвани микробиологично	Бр. на положително реагиралите животни при микробиологично изследване
Благоевград	6202	32573	6202	100,00	0	0	6202	21421	0	0	0	0	12	0	0	12	0	0	0	3	0
Бургас	4849	27936	4849	100,00	0	0	4849	18764	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0
Варна	989	12159	989	100,00	0	0	989	7645	0	0	0	0	6	0	0	6	0	0	0	2	0
Велико Търново	1998	21129	1998	100,00	0	0	1998	13621	0	0	0	0	4	0	0	4	0	0	0	0	0
Видин	725	7082	725	100,00	0	0	725	5413	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0
Враца	4798	16 920	4 798	100,00	0	0	4 798	12222	0	0	0	0	4	0	0	2	0	0	0	0	0
Габрово	775	8834	775	100,00	0	0	775	5265	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Добрич	1434	23635	1434	100,00	0	0	1434	18901	0	0	0	0	16	0	0	10	0	0	0	0	0
Кърджали	13849	48000	13849	100,00	0	0	13849	29054	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Кюстендил	1659	6416	1659	100,00	0	0	1659	4676	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Ловеч	1354	11 667	1354	100,00	0	0	1354	7 275	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Монтана	1528	16363	1528	100,00	0	0	1528	11338	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пазарджик	6070	16102	6070	100,00	0	0	6070	10181	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Перник	1399	6377	1399	100,00	0	0	1399	3724	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Плевен	3837	23238	3837	100,00	0	0	3837	14280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пловдив	5674	65257	5674	100,00	0	0	5674	42942	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Разград	2629	18172	2629	100,00	0	0	2629	11314	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Русе	1458	15039	1458	100,00	0	0	1458	10615	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Силистра	3050	14085	3050	100,00	0	0	3050	8015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сливен	1952	28719	1952	100,00	0	0	1952	17551	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Смолян	7411	13823	7411	100,00	0	0	7411	8479	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
София-град	383	4523	383	100,00	0	0	383	2904	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
София-обл.	4 600	12 533	4 600	100,00	0	0	4 600	8 918	0	0	0	0	3	0	0	1	0	0	0	1	0
Стара Загора	1578	31243	1578	100,00	0	0	1578	21559	0	0	0	0	5	0	0	3	0	0	0	0	0
Търговище	4672	26088	4672	100,00	0	0	4672	16353	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хасково	7 621	39 907	7 621	100,00	0	0	7 621	23799	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Шумен	4460	23700	4460	100,00	0	0	4460	16866	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Ямбол	1223	21611	1223	100,00	0	0	1223	13041	0	0	0	0	10	0	0	6	0	0	0	0	0
Общо	98177	593131	98177	100,00	0	0	98177	386136	0	0	0	0	73	0	0	57	0	0	0	6	0

Година: 2014

Регион (1)	общ брой на говедата		Официално свободни стада		Заразени стада		Наблюдение (2)						Проучване на съмнителни случаи								
	Стада	животни	Брой стада	%	Брой стада	%	Серологични изследвания			Изследване на сборни млечни проби			Информация на абортите			Епидемиологично проучване					
							Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразените стада	Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни или сборни проби	Бр. на заразените стада	Бр. на съобщените аборти, независимо от причината	Бр. на абортите, дължащи се на инфекция с Brucella	Бр. на случаите, при които е изолирана Brucella abortus	Бр. на животните, подложени на кръвни серологични изследвания	Бр. на стадата с прекратен статут на свободни от бруцелоза	Серологично изследване	Серологично кръвно изследване	Бр. на животните, изследвани	микробиологично
Благоевград	6 100	33 609	6 100	100,00	0	0	5 185	26 385	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Бургас	4 385	30 955	4 385	100,00	0	0	891	12 898	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Варна	1 180	11 525	1 180	100,00	0	0	1 180	7 711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Велико Търново	837	19 645	837	100,00	0	0	1 490	14 569	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Видин	497	5 624	497	100,00	0	0	497	3 755	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Враца	4 106	16 626	4 106	100,00	0	0	4 106	11 221	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Габрово	698	7 994	698	100,00	0	0	698	5 612	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Добрич	1 092	25 031	1 092	100,00	0	0	372	16 813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кърджали	13 934	51 964	13 934	100,00	0	0	387	38 020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кюстендил	1 071	6 645	1 071	100,00	0	0	1 071	5 020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ловеч	1 379	12 163	1 379	100,00	0	0	180	6 957	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Монтана	1 187	14 486	1 187	100,00	0	0	1 220	11 424	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пазарджик	5 638	13 401	5 638	100,00	0	0	3 551	10 652	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Перник	1 201	5 968	1 201	100,00	0	0	860	3 347	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Плевен	3 484	45 727	3 484	100,00	0	0	3 484	16 226	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пловдив	4 842	62 032	4 842	100,00	0	0	2 973	44 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Разград	2 000	16 400	2 000	100,00	0	0	106	12 360	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Русе	1 337	12 862	1 337	100,00	0	0	1 359	9 247	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Силистра	2 555	13 924	2 555	100,00	0	0	720	8 694	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сливен	1 962	28 622	1 962	100,00	0	0	259	22 270	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Смолян	6 830	11 670	6 830	100,00	0	0	3 533	7 460	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
София-град	268	3 056	268	100,00	0	0	192	2 799	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
София-област	3 324	15 790	3 324	100,00	0	0	550	9 066	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Стара Загора	1 570	29 255	1 570	100,00	0	0	1 570	26 364	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Търговище	2 706	18 844	2 706	100,00	0	0	2 706	12 147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хасково	7 621	37 360	7 621	100,00	0	0	268	11 846	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Шумен	3 621	22 566	3 621	100,00	0	0	640	12 322	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ямбол	1 087	21 032	1 087	100,00	0	0	1 087	10 349	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо	86 512	594 776	86 512	100,00	0	0	41 135	379 934	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0

Година: 2015

Регион (1)	общ брой на говедата		Официално свободни стада		Заразени стада		Наблюдение (2)						Проучване на съмнителни случаи								
	Стада	животни	Брой стада	%	Брой стада	%	Серологични изследвания			Изследване на сборни млечни проби			Информация на абортите			Епидемиологично проучване					
							Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразените стада	Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни или сборни проби	Бр. на заразените стада	Бр. на съобщените аборти, независимо от причината	Бр. на абортите, дължащи се на инфекция с Brucella	Бр. на случаите, при които е изолирана Brucella abortus	Бр. на животните, подложени на кръвни серологични изследвания	Бр. на стадата с прекратен статут на свободни от бруцелоза	Бр. на положително реагиралите животни		Бр. на животните, изследвани микробиологично	Бр. на положително реагиралите животни при микробиологично изследване
																		Сероло-гично изследване	Сероло-гично кръвно изследване		
Благоевград	5 363	39 259	5 363	100,00	0	0	5 363	25 751	0	0	0	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0
Бургас	2 680	28 828	2 680	100,00	0	0	2 680	22 092	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Варна	933	11 081	933	100,00	0	0	933	7 993	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Велико Търново	1 102	21593	1 102	100,00	0	0	1 102	13 054	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Видин	476	5 725	476	100,00	0	0	476	3 912	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Враца	3 288	17 455	3 288	100,00	0	0	3 288	11 621	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Габрово	324	7 853	324	100,00	0	0	324	5 800	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0
Добрич	855	23601	855	100,00	0	0	855	15 559	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кърджали	11 288	57 210	11 288	100,00	0	0	11 288	34 445	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кюстендил	1 082	6 883	1 082	100,00	0	0	1 082	4 791	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Ловеч	1 331	13799	1 331	100,00	0	0	1 331	6 957	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Монтана	991	15897	991	100,00	0	0	991	11 835	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пазарджик	5 475	22 548	5 475	100,00	0	0	5475	11 373	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Перник	792	5 910	792	100,00	0	0	792	3 998	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Плевен	2 116	21 204	2 116	100,00	0	0	2116	17 002	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пловдив	4 843	67 927	4 843	100,00	0	0	4 843	49 300	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Разград	1 282	18 717	1 282	100,00	0	0	1 282	5 421	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Русе	1 228	13 797	1 228	100,00	0	0	1 228	6 994	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Силистра	1 660	12 799	1 660	100,00	0	0	1 660	9 251	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сливен	1 320	27 862	1 320	100,00	0	0	1 320	20 772	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Смолян	5 959	12 024	5 959	100,00	0	0	5 959	7 872	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
София-град	424	4 856	424	100,00	0	0	424	3 012	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
София-област	2 555	17 157	2 555	100,00	0	0	2555	10 956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Стара Загора	1 330	30 481	1 330	100,00	0	0	1 330	23 511	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Търговище	2 720	19 255	2 720	100,00	0	0	2 720	14 070	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хасково	6 645	43 699	6 645	100,00	0	0	6 645	27 130	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Шумен	2 482	22 572	2 482	100,00	0	0	2 482	10 505	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ямбол	1 246	21 642	1 246	100,00	0	0	1 246	17 314	0	0	0	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0
Общо	71 850	610 614	71 850	100,00	0	0	71 850	395 334	0	0	0	0	19	0	0	19	0	0	0	0	0

Година: 2016

Регион (1)	общ брой на говедата		Официално свободни стада		Заразени стада		Наблюдение (2)						Проучване на съмнителни случаи								
	Стада	животни	Брой стада	%	Брой стада	%	Серологични изследвания			Изследване на сборни млечни проби			Информация на абортите			Епидемиологично проучване					
							Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразените стада	Бр. на изследваните стада говеда	Бр. на изследваните животни или сборни проби	Бр. на заразените стада	Бр. на съобщените аборти, независимо от причината	Бр. на абортите, дължащи се на инфекция с Brucella	Бр. на случаите, при които е изолирана Brucella abortus	Бр. на животните, подложени на кръвни серологични изследвания	Бр. на стадата с прекратен статут на свободни от бруцелоза	Бр. на положително реагиралите животни		Бр. на животните, изследвани микробиологично	Бр. на положително реагиралите животни при микробиологично изследване
																		Сероло-гично изследване	Сероло-гично кръвно изследване		
Благоевград	6 194	42297	6 194	100,00	0	0	6 194	29 008	0	0	0	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0
Бургас	4 682	34985	4 682	100,00	0	0	4 682	22 975	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Варна	1 151	13124	1 151	100,00	0	0	1 151	7 702	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Велико Търново	1 590	27308	1 590	100,00	0	0	1 590	16 327	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Видин	695	5835	695	100,00	0	0	695	3 755	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Враца	4 691	20578	4 691	100,00	0	0	4 691	13 651	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Габрово	738	8161	738	100,00	0	0	738	4 738	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0
Добрич	1 426	28108	1 426	100,00	0	0	1 426	14 822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кърджали	14 063	69651	14 063	100,00	0	0	14 063	41 597	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кюстендил	1 131	8895	1 131	100,00	0	0	1 131	6 191	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Ловеч	1 379	14364	1 379	100,00	0	0	1 379	8 371	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Монтана	1 446	17942	1 446	100,00	0	0	1 446	15897	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пазарджик	6 338	19303	6 338	100,00	0	0	6 338	13 117	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Перник	702	7636	702	100,00	0	0	702	4 683	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Плевен	3 013	21520	3 013	100,00	0	0	3 013	15 925	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пловдив	5 388	70045	5 388	100,00	0	0	5 388	51 917	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Разград	2 521	18924	2 521	100,00	0	0	2 521	11 524	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Русе	1 458	15232	1 458	100,00	0	0	1 458	9 084	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Силистра	2 934	14836	2 934	100,00	0	0	2 934	8 641	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сливен	1 953	33225	1 953	100,00	0	0	1 953	22 636	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Смолян	7 372	13812	7 372	100,00	0	0	7 372	7 541	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
София-град	392	4856	392	100,00	0	0	392	3 015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
София-област	5 852	11720	5 852	100,00	0	0	5 852	13 183	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Стара Загора	2 438	35181	2 438	100,00	0	0	2 438	24 051	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Търговище	4 655	21491	4 655	100,00	0	0	4 655	14 137	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хасково	7 621	45098	7 621	100,00	0	0	7 621	34 027	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Шумен	4 424	23583	4 424	100,00	0	0	4 424	14 888	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ямбол	1 208	23933	1 208	100,00	0	0	1 208	16 040	0	0	0	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0
Общо	97 455	672 324	97 455	100,00	0	0	97 455	444855	0	0	0	0	19	0	0	19	0	0	0	0	0

